

د او امر خيريه مؤسسه

امن خيرونه

جوزا، سرطان، اسد، سنبله او
میزان (۱۳۷۶ هـ ش)

دویم خپرونیز پړاو
دوهمه کچه

پریږدئ
چې د امن گلونه ستاسې
د ژوندانه په لاره کې
وغوړیږي.

بگذارید
تا گل های امن
در راه زنده گی شما
بشکوفند.

Let AMN (Safety) flowers bloom in your life.

University T'won Peshawar, Pakistan.

Tel: (0521) 812084, Fax: (0521) 812085 - PO Box 1433

Peshawar, Pakistan.

House # 15, Opposite tatara Park , Phase 1, Hayatabad,

country or abroad, contact us at the following address:

If you would like to disseminate your messages inside the

tive manner and fair conditions.

advertisements of any kind (cultural, business, etc.) in an effec-

OMAR, AMN (Safety) monthly magazine will publish your

ATTENTION

[illegible]

५५.

מִכְּבִּיתֵי מַחְבֵּאוֹן מִסֵּם! מִיֵּשׁ קָמַע מִן הַמַּלְאָכִים מִיֵּשׁ קָמַע מִיֵּשׁ קָמַע

[illegible][illegible]

၁၆၆၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့

تہذیب

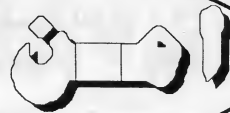
د افغانستان د ماین پاکولو او بیاودانولو مؤسسه (اومر)

په دی گڼه کی

منځ

مضمون

۲-۱	د پیل خبری.....
۸-۳	د اومر خبریه موسسي د فعالیتونو.....
۱۰-۹	امن جهانشمول.....
۱۲-۱۱	ماین پاکي، ماین پوهنه او ژغورنه.....
۱۴-۱۳	دست امید برای نجات از ماین.....
۱۶-۱۵	د امن اړتیا.....
۱۷	زمونږ نور څه کار دی.....
۱۹-۱۸	د ادب وږمې.....
۲۱-۲۰	زمونږ نور څه کار (پاتی).....
۲۳-۲۲	ډله ایزې خبري خپرونې.....
۲۴	اخبار.....
1-6	OMAR activities Report.....
7	MEA Sport Tournament.....
8-9	Community-based MEA prog....
10-11	Female MEA program.....
12	Peace Education mission.....

خپرونه

دویم پړاو: دویمه گڼه
همل - سنبه ۱۳۷۶ هجري لمريز کال

د امتياز خاوند:
د افغانستان د ماین پاکولو او بیا
ودانولو مؤسسه (اومر)

مؤسس: الحاج ف. ک. و فضل عبدالرحيمزى

کتونکي ډله:

پوهنوال ډاکتر زبورالدین زبور
پوهندوي ډاکتر غلام دستگیر حضرتي
ډاکتر سيدفضل رباني
پوهنمل شیرخان «رشتين»

مسؤل مدير:

پوهنمل شیرخان «رشتين»

تدوين او اهتمام:

الحجبر محمدعطا الله و جواد

عکاسي:

محمدحنيف «عليه»

پښته:

کورډيټر # ۱۵، تاتارا پارک ته مخامخ،
لومړی فيز، حیات آباد، پیسور
پاکستان.

تېلفون: ۸۱۲۰۸۴

فاکس: ۸۱۲۰۸۵

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

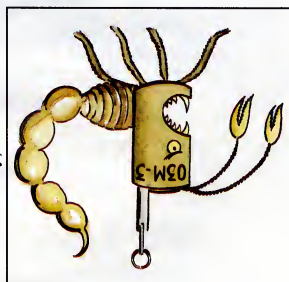
دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

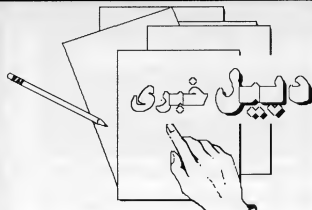
دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

دېني هم راړه د پټه زېږېدنه لمونځي
 ايزه له لاسه ورسېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي
 د پټه زېږېدنه لمونځي

که ماین نه وای نو امن به وای

د مسوول مدیر یادښت

خو د خلکو د مخامخ مرګ او ژوبلې سبب کېږي او له بلې خوا دوي نه شي کولی د روغتيايي خدمتونو څخه په ښه توګه مستفید شي. مایټونه هغه خطرونه دي چې زموږ ګلالي ماشومان او پښتن ځوانان ښوونځيو او تعليم ته نه پرېږدي.

مایټونه هغه بندیزونه دي چې خلک د فرهنگي، اجتماعي او اقتصادي فعالیتونو څخه ګوښې ساتي هر کله چې په هیواد کې د روغتيايي، تعليمي، فرهنگي، اجتماعي او اقتصادي فعالیتونو په لاره کې دغه شان خپهونه او بندیزونه موجود وي. نوڅرګنده خبره ده چې هلته به ستونزې وي، خلک به د سختو حالاتو سره مخامخ وي، دغه شان حالات به نیغه یا نانیغه توګه د سولې او امن حالات د ګوډي او ویجاړي سره مخامخ کوي.

دا یو څرګند حقیقت دی چېرته چې ماین وي نو هلته خلک هیڅ ډول فعالیت سرته رسولی نه شي. جنگ او جګړې په دې پیمانه دخلکو د فعالیتونو مخنیوی کولی نه شي ولې د جنگ او جګړو دغه ناوړه سوغات یعنی ماین دی چې په یوه سیمه کې فعالیت او ژوند په پټه دروي. کوم ځای کې چې دغه ناکاره دښمن ځای په ځای شوی وي هیڅ څوک د هیڅ ډول فعالیت جرات کولی نه شي. او که څوک په ناڅپري کې څه کار ته اړاده وکړي. نو هغه به دخان سره لویې کړې وي او هرورمرو به یې با خان او یاهم دېدن ځینې برخې له لاسه ورکړې وي. او داپول د فعالیت او ژوند په پټه دریدل دي. چې د ماینونو د شته والي نتیجه ګڼل کېږي.

په کوم ځای چې د انسانانو فعالیتونه په پټه درېدلي وي هېڅوک هیڅ کار سرته رسولی نه شي نو داسې ویل کېدای شي چې اصلاً هلته چه امن نشته هلته ارامي او ځواکالي نشته. د اومر خبریه موسسي د ۱۹۹۰ کال څخه راپه دی خوا د یونوچا د چتر لاندې د یوشمیر بشر دوسته ټولنو په مالي او فني مرستو سره تل په دې برخه کې هلې ځلې کړې دي. او هڅه یې کړې تر څو د سولې او امن د لارې دغه خپهونه او بندیزونه دخپلو انساني

له کومه وخته چې په نړۍ کې د وژنې بېلابېلې وسلې مینځ ته راغلې دي. نو انسانانو ښه وړخ لیدلې نه ده، هره ورځ یو نوی ناتار یو نوی غم ددوی پر سر راغلی دی. او انسانانو په خپل لاس خپل ښکلی ژوند ته اور اچولی دی.

په دغو خونړیو وسلو کېنې ماین هغه ناکاره وسله ده چې درانده دښمن په توګه د بې ګناه انسانانو وینې هسې بې هیڅه او په ناحقه تويوي. مایټونه ددویمې نړیوالې جګړې په بهیر کې په پراخه توګه وپېژندل شول او دجګړه ایزو مقصدونو لپاره ترې کار واخیستل شو. ماینونو د خپل پیداېښت له وخته تر نن ورځ د نړۍ په بېلابېلو هیوادونو کې ډیرې ناخوالې او ویجاړې رامنځ ته کړې. ماینونو په نړیواله سطحه امن او سولې ته ډیر تاوان رسولی دي چېرته چې په بېلابېلو هیوادونو کې ماینونو د خلکو د ژوندانه په لاره کې ډیرې زیاتې ستونزې رامنځ ته کړې له دی امله د خلکو امن اوسولې ته ډیر زیات ګواښ پېښ شوی دی.

لومړنۍ ستونزه ډیر زیاتو کړوالو مسئله ده چې نن ورځ په نړۍ کې ډیر زیات خلک له خپل هیواد کور او کلي څخه لیرې په نورو هیوادو او سیمو کې د کړاوونو او مصیبتونو څخه ډک ژوند تیروي. دوی د راز راز سختو حالاتو سره مخامخ دي.

دغه کډوال خلک دکافي او مناسب خوراک د اسانتیاوو څخه محرومه دي ځکه د کډوالی په حالت کې دا ګرانه ده چې هرچاته دی د هغې د ضرورت او غوښتنې سره سم امکانات برابر شي له دی کبله ځانونه په امن کې نه احساسوي او تل د کړاوونو سره مخامخ وي. بله ستونزه چې د جنگ جګړو او په خاصه توګه د ماینونو له کبله خلک ورسره لاس او ګریوان دي هغه د روغتيايي، تعليمي، فرهنگي، اجتماعي او اقتصادي فعالیتونو او خدمتونو د وړاندې کولو په لاره کې یو شمیر بندیزونه دي کوم چې د ماینونو د شته والي له امله مینځ ته راغلي دي.

ددغو ستونزو له امله بیا هم د سولې او امن په لاره کې خپهونه لیدل کېږي. مایټونه هغه خپهونه دي چې دهغو شته والی له یوې

د اوامر خیریه موسی د فعالیتونو پرمختگ (د ۱۹۹۷ کال د جنوري څخه د ستمبر ترپایه پورې)

د خبرتیا او ژغورنې له پاره د ماین پاکي، ماین پوهنې او ژغورنې پروگرام ته له هروخت څخه زیاته اړتیا محسوسه شوي ده. د اوامر خیریه موسسې د ماین پاکي، ماین پوهنې او ژغورنې پیمونه د خلکو د خبرتیا لپاره اوس هم د تیرکولو په شان شپه او ورځ په خدمت بوخت دي.

باید وویل شي چې د ۹۷ کال په نهومياشتو کښې د اوامر موسسې یو تعداد فعالیتونه سرته رسولې چې په لاندې ډول وړاندې کېږي.

د ماین پوهنې او ژغورنې پروگرام:

ددې موسسې د ماین پوهنې او ژغورنې خبرتیا یې پروگرام د ۱۹۹۷ کال د جنوري د لومړۍ نیټې څخه ستمبر میاشتې ترپایه پورې د نهومياشتو په موده کې د افغانستان د کابل، کندهار، هلمند، زابل، نیسروز، هرات، بادغیس، مزارشريف، ننگرهار، لغمان، پکتیا، خوست، پکتیکا، لوگر او غزني په ولایتونو او دبیرته ستندونکو کډوالو لپاره په لاندې ځایونو کې پراخ شوی دی.

۱- د توږخم په سرحدې سیمه کې (Crossing point)

د راستنیدونکو

کډوالو لپاره

۲- د کابل ښار

د خبرخانه

مینی په غاښي

کې د کورنیو

بې ځایه

شودلیرېدنې

په مرکز IDP

Transite

Center کې د

کورنیو بې

ځایه شوو

خلکو لپاره.

۳- د ملګرو

ملتونو د

کندهار او

هلمند کې د

۱۹۹۷م کال هم لکه د نورو کلونو په شان په افغانستان او ځینو نورو هیوادونو کښې د ماینونو د موجودیت کال، په ماینونو د افغانانو او بشري نړۍ د بې گناه انسانانو د وژل کېدو او زخمي کېدو کال، د ماینونو څخه د ویرې او ترس کال، په ماینونو د خلکو د معیوبیدو کال او په افغانستان کې د ماینونو له کبله د ملي اقتصاد په پټه ودرېدو کال او بالاخره د افغانانو د پاره د درېدو کال

دغه کال افغانانو په پاس او ناامیدی شروع کړ، دا ځکه چه د ماین عمده پروېلم ددوی د کاروبار دپاره یو لوی خنډ دی. که څه هم د تیر کال په پرتله د افغانستان په زیاتو سیمو کښې بشپړ امنیت تامین شوی دی چې دهغو له کبله د ویر خلک بیرته خپلو کورونو او کارونو ته روان شوي دي او په هغو سیمو کې چې جنگونه روان دي هلته خود ماینونو خطر وړځ په وړځ زیاتېږي او ددواړو حالاتو له امله د ماینونو دچاودنو دپېښو په شمیره کې زیاتوالی راغلی دی. له دې کبله د خلکو

د اوامر خیریه موسسې هیوادپال ماین پاکوونکې مټه کوي، د خلکو د اوسیدنې سیمې

وژتورته له ماینونو څخه پاکي کړي.

بين المللی موسسو رئيسانو او نماينده گانو گډون کړی و چی نوموړو په پروژه کی د ماینونو او ناچاوده مهماتو د حادثاتو راپور راتپلول او د پروژو د اداري په هکله دورکشاپ گډونکونو ته په زړه پوری معلومات واړندی کړل. د مارچ په میاشت کی هم یو ورځنی ورکشاپ د هرات ښار د اوسر خیریه موسسی په ساحوی دفتر کی جوړ شوی و.

په دي ورکشاپ کی د اوسر خیریه موسسي رئيس الحاج فضل کریم فضل د ايرشن مسؤل محترم ذکرېا پایاب د روزني او فرهنگي امورومسؤل محترم پوهنمل شیرخان رشتين مرکزي سوپروایزر وسیم ډیوي، دهرات د ساحوي دفتر آمرمحترم انجنیر نیک محمددماين پاکي د یوه ټیم سوپروایزر سیدکریم او نورومسؤلینو برخه اخيستی وه. په ورکشاپ کی د ماین پاکي، ماین پوهني او ژغورني د ساحوي ستونزو په هکله هر اړخيزي او گټورزی ويناوي وشوي. د ۱۹۹۷ کال د جون په میاشت کې ماینونو د ستونزو څخه د خبرتیا یویل ورکشاپ هم د هرات ولایت د اوسر خیریه موسسي د ساحوي دفتر له خوا د هرات په هوټل کې جوړ شوي و چې گټور او ارزښتناک مسايل يې د موضوع په ارتباط پراخ کړي دي. همدارنگه ۱۹۹۷ کال د اپریل د ۲۳ نېټی څخه تر ۲۵ او د جولای د ۷ څخه تر ۸ می نېټی پوری دوه ورکشاپونه د اوسر په مرکزی دفتر کی دایر کړای شول په کومو کی چی ټولو ساحوی سوپروایزانو او ماسټر ترينرانو گډون کړی و په

نوموړو ورکشاپونو کی د ټولنی د بیلابیلو خلکو د اولسی بنیاد مساین پوهنی او ژغورنی د رضاکار پروگرام د پراختیا او عملی کیدو په بیلابیلو اړخونو باندی خبری اتری، بحث او څیړنی سرته ورسیدلی. د اولسی بنیاد د ماین پوهنی او ژغورنی د ستراټیژی عملی مرحلو په بیلابیلو مسايلو لکه هدفونه، درسي پروگرام، نصاب فعالیتونه، لارښوونی، ارزایابی او راپور ورکولو په هکله گټور معلومات وړاندې شول.

پلټنه، کتنه او زموږ د:

فبروري په ۱۹ نېټه محترمی هلری ریکز د اوسر د ماین پوهني

او ژغورنی د ټیمونو څخه په کابل کی لیدنه کتنه کړې ده. همدارنگه د فبروري په ۲۴ نېټه محترمه برگڼه د یونوجا پروگرام افسره) د کابل د ټیمونو څخه لیدنه کړې ده.

محترم بل وائری د یونوجا اسلام آباد پروگرام منجر د فبروري په ۲۴ نېټه د کابل د ټیمونو څخه کتنه کړې دی. د ۱۹۹۷ کال د مارچ په ۱۱ نېټه محترم اصلتی

دیونوجا دکندهار ساحوی دفتر مسؤل د اوسر د ماین پوهنی او ژغورنی ټیم څخه په نیمروزکی لیدنه وکړه او په دی توگه یی په ساحه کی د اوسر فعالیتونه وستایل او نوموړی ټیم ته یی هغه په ولایت کی لازمی لارښوونې وکړې او یو ستایل لیک یی هم ورکړ.

د ۱۹۹۷ کال د مارچ په ۲۵ نېټه محترم محمد عمر جلالی د یونوجا د ساحوي دفتر مرستیال په کندهار کی د اوسر د ساحوی ټیم څخه لیدنه وکړه او په دی ترڅ کی یی یو ستایل لیک هم نوموړی ټیم ته ورکړ.

محترم اقبال د یونوجا اسلام آباد پروگرام افسر په کابل کی د اوسر د ټیمونو څخه لیدنه کړې ده.

د ۱۹۹۷ د مارچ په ۲۶ نېټه مخترم بل وائری یو ځل بیا د کابل د ټیمونو څخه لیدنه کتنه وکړه. د اوسر موسسی رئیس محترم الحاج فضل کریم فضل د مارچ، اپریل او می په میاشتو کی د اوسر د ټیمونو څخه په هرات او کابل او اگست اوسپتمبر په میاشتو کی یی د کابل اوننگرهار له ټیمونو څخه

د هلمند د لښکرگاه په ښار کې د اوسر خیریه موسسي د ماین پوهني او ژغورني د پروگرام یو ژر پیغام رسوونکي نندارتون.

فعالیتونه د کابل، هرات، فراه او کندهار په ولایتونو کی په لاتندی ډول دي:

ولایت	د تانک	د ژروود	ناچاوده	چری	BAC?	پاکه شوی ساحه	څخه ځایونه
	ضدمانونه	مایونونه	مهمات		(Sqm)	په متر مربع (Sqm)	سرکونه، تجارتی او صنعتی سیمې او اوسیدو ځایونه شامل دي
کابل	۶۲	۴۹۶	۲۳	۲۰۸,۶۴۶		۵۵,۷۰۷	
کندهار	.	۲۴۴	۳۵	۱۳۰,۵۲۷		۱۷۱۵.۸	
هرات	۱۲	۱۹۷	۱,۷۹۱	۲۵۵,۱۶۶	۵,۵۶۵,۱۶۴	۱,۰۹۲,۳۲۵	
فراه	۱۱	۲۳۹	۸,۲۵۸	۴۸,۶۲۰	۱,۲۳۰,۱۸۶	۲۰۷,۷۱۵	
مجموعه	۴۰	۹۱۰	۱۰,۱۰۴	۵۵۸,۵۶۹	۶,۷۹۵,۳۵۰	۱,۴۹۳,۱۱۷	

ځایونه سرکونه، تجارتی او صنعتی سیمې او اوسیدو ځایونه شامل دي په کابل

په نتیجه کی تراوسه پوری (۳۹) تاسکونه په موقفانه ډول بشپړ شوي دي. ددی څخه یو په کابل کی، ۴ په کندهار کی، ۶ په فراه کی او ۲۷ په هرات کی. او برسیره په دي د اومر ټیمونو د ناچاوده مهماتو په سیمو کی هم کار کړي چی د هغوی په نتیجه کی ۵ تاسکونه بشپړ شوي دي یو بی په هرات کی دکورنیو کډوالو IDP کمپ او څلوربی د فراه په ولایت کی تکمیل شوي دي.

د ماین پاکي اثر د سیمه نيزو خلکو په ژوندانه باندې

څرنګه چی د افغانستان زیاتره سیمې دمایونو او ناچاوده مهماتو څخه پوښل شوي دي نو خلکو نشی کولای چی په ډاډه توګه دبیادوانولو، زراعتی او نور کارونه سرته ورسوي نو ځکه دوی دمایونو دپاکولو عمل ته ضرورت درلود په نوموړی حال کی کله چی د ماین پاکي فعالیتونه شروع شول په ډیرو ساحو کی خلکو په ډاډه توګه خپل تعصباتی او زراعتی فعالیتونه شروع کړل دپوی اندازی مطابق د زراعتی ځمکی د هر جریب څخه تقریباً ۹ میلیونو افغانیو حاصلات لاس ته راتلی شي، باید وویل شی چی په ساحه کی د اومر د ماین پاکي ټیمونو ته سیمه نیز خلک د همدی ارزښتناکه خدمت له کبله د قدر په سترګه ګوري او ددوی ددغه انساني کار فعالیت او خدمت ستاینه کوي.

خلکو لپاره د ماین پاکي ټیم: د ماین پاکي د فعالیتونو ټیم په زیاته پیمانه سیمه نیزو خلکو ته رسېږي. په کومو ځایونو کی چی ماینونه او ناچاوده مهمات په مکمل ډول ختم شوي په هغه ځایونو کی خلکو په ډاډه زړه د بیادوانولو، زراعتی او داسی نور ګټورو فعالیتونو شروع کړي دي. البته د راپور ورکولو په دوران کی داسی (۴۳) تاسکونه په مکمل ډول د ماینونو او ناچاوده مهماتو څخه پاک شوي دي. دنوموړی

ډیمار، ماینونو او ناچاوده مهماتو په واسطه روانی او ویجاړي شوي دي چی په نوموړو سیمو کی زیاتره سیمي زراعتي ځمکي کسانولنه څخه ځایونه سرکونه، تجارتی او صنعتی سیمې او اوسیدو ځایونه شامل دي په کابل

کی د وروستیو سیاسی نظامي تحولاتو څخه راپه دی خوا، ګڼ شمیر کډوال دپاکستان او ایران څخه کابل، کندهار او هرات ولایتونو ته دبیامیشت کیدو په نیت روان شول خو د نوموړو سیمو په مختلفو ځایونو کی ډیر زیات هیوادوال (شېخی، نارینه، ماشومان او ځوانان ښاریان او کلیوال) ددغو ماینونو او ناچاوده مهماتو له امله ټپي او زخمی شوي چی د تداری لپاره سیمه ایزو روغتونونه لیزډول شوي دي او یو شمیر زیاتو هیوادوالو په دی ترڅ کی خپل خوږ ژوند له لاسه ورکړی دی.

د ماین پاکولو فعالیت (مرسته دونه) د اومرخیره موسسی شپږ ټیمونه A,B,C,D,E,F, د هرات ولایت د ښار، انجشیل کوهسان، گذره، پښتون زرغون، کوشک او زنده جان په اولسوالیو کی او همدارنګه د فراه د ولایت د انار دري، فراه رود او بالابلوک په اولسوالیو کی د ماین پاکولو کار سرته رسولی دي. څرنګه چی په ژمی کی کندهار د ماینونو دپاکولو دکار لپاره د اوله درجه سیمو څخه حسابیږی نو د اومر خیریه مؤسسه ددی لپاره چی د بی ګناه خلکو ځان او مال د ماینونو او ناچاوده مهماتو دخطر څخه په امان کی وساتل شي، په نوموړی ساحه کی ئی دوه ټیمونه (G,H) تعین کړی دي باید وویل شی چی نوموړی دوه ټیمونه د دوی په موسم کی د کابل په ښار کی د ماین پاکي فعالیتونه سرته رسوي، ځکه چی کابل د ماینونو د موجودیت په لحاظ د لومړی درجه سیمو څخه ګڼل کیږی او له همدی کبله د اومر دوه ټیمونو د اپریل په لومړی نیټه دکابل د شاه شهید په علاقه کی په فعالیت شروع وکړه او تر اوسه پوري یی نوموړی سیمه په بشپړه توګه د ماینونو او ناچاوده مهماتو څخه پاکه کړي ده چی دغه ساحې کي زیاتر د اوبو لګولو سیستمونو او څڅځایونو موقعیت درلود.

د تیرو شپږو میاشتو راپه دی خوا د اومر د ماین پاکي

آیین جهانی هستی

نویسنده: صحتق میر محمد
شویف (پاکستانی)

هرگاه به کائنات مستولانه و عالمانه نظر اندازیم مسلماً ملاحظه خواهیم کرد، که به سراسر جهان هستی، امن، صلح و نظم کامل حکمفرماست، درحالیکه این حالت جز در سایه موجودیت برنامه داری و هدفمندی و در پرتو تسلیم بودن به خدا (مسلمان بودن) و تبعیت نمودن از قانون خدا (عبادت و عبودیت) تأمین نیافته است. اینکه می گوئیم، برنامه داری و هدفمندی جهان هستی و انسان، منظور چیست؟ منظور اینست که جهان هستی و انسان بروی تصادف پیمان نیامده است، بلکه آنرا صانع مطلق بر طبق برنامه و برای هدف معینی آفریده است، در حالیکه برنامه داری همانا پیروی نمودن از قوانین مشخص الهی و هدفمندی رسیدن به تعالی و کمال و تأمین امن و صلح جهانیست. اینک میگوئیم، تسلیم بودن به خدا و تبعیت نمودن از قانون خدا مفهوم چیست؟

مفهومش اینست، با وضعی که خالق متعالی جهات هستی و انسانرا بر طبق برنامه و بر مبنای قوانین آفریده است، برای اینکه آرزو (طبیعتاً و فطرتاً) تداوم و بقایا بپندوی تعالی و کمال و تأمین امن و صلح جهانی (هدف) نایل آیند، خداوند قوانین و ضوابط دیگری را در ذات تمام پدیده های عالم و در سرشت آدم بودیصه نهاده است، ازینرو آنها ناگزیرند تسلیم (قانون) خدا گردند و به تبعیت نمودن از قوانین (برنامه) بپردازند. اینکه می گوئیم تسلیم بودن به (قانون) خدا معنیش چیست؟ معنیش اینست، از آنجائیکه اسلام به معنی سلیم است، ازینرو همه پدیده های جهان هستی و انسان طبیعتاً و فطرتاً (به سبب تسلیم بودن به قوانین که در ذات و سرشت آنها گذاشته شده است) مسلمانند، مثلاً اتم و اجزا و ساختمانهایش هر یک مسلمان است، زمین، اجزا و ساختمانهایش هر یک مسلمان است، انسان، اجزا ساختمانهایش هر یک مسلمان است و به همین ترتیب: جمادات، نباتات، اقناب، مهتاب ستاره گان، کهکشانها و بالاخره سراسر جهان هستی مسلمانند و این سخن مبتنی بر حکم قرآن عظیم الشان است، طوریکه خداوند بی نهایت مهربان می فرماید: سوره آل عمران آیه ۸۳: (افغیر دین الله بیغون وله اسلام من فی السماوات والارض طوعاً وکرهاً والیه رجعون) از آیه مبارکه فوق معنی و مفهوم ذیل استنتاج می گردد:

«آیا غیر از دین خدا (اسلام) یا مسیری که در پرتو تسلیم شدن به خدا و پیروی نمودن از قانون خدا و بمنظور رسیدن به تعالی و کمال مشخص میگردد) دین (مسیر) دیگری را می خواهد؟ در حالیکه هر آن چیزیکه در بین زمین و آسمانها موجود اند تسلیم خدا (مسلمان) اند و بطور

ناگزیر (طبیعتاً) بازگشت همه سوی او تعالی است، و به منظور تداوم و بقای شان و نایل آمدن به تعالی و کمال ناگزیرند، تبعیت نمودن از قانون خدا بپردازند، این در حقیقت معنی و مفهوم مهمی و عملی عبادت و عبودیت درپیشگاه خداوند ج است، بطوریکه می توان فشانه های آنرا در مسیر و حرکات و فعل و انفعالات ساختمانها و اجزای همه پدیده های جهان هستی و اجزا و ساختمانهای جسم انسان ملاحظه کرد از همین جاستکه در جاهای مختلف قرآن عظیم الشان (ضمن آرایه آیات مبارکه) می خوانیم که زمین، آسمانها، ابحار، اشجار، ملائک، انس و جن .. همه در پیشگاه خداوند راکعونند، ساجدونند، قانتونند... و ساجدون اند. همچنین معنی دیگر کلمه اسلامی صلح است که از ریشه کلمه سلم گرفته شده است. در حالیکه صلح صرف در پرتو تسلیمی به قانون یا پیروی نمودن در قانون تأمین یافته می تواند، فلذا این معنی با معانی اول و دوم کلمه اسلام ارتباط منطقی و علمی دارد.

علاوه براینکه جهان هستی و انسان طبیعتاً و فطرتاً مسلمان آفریده شده اند و اما انسان مشابه جز جهان هستی، در میان تمام مخلوقات عالم، امتیاز خاص و مقام والای دیگری نیز دارد و آن اینست که خداوند لایزال او را صاحب نیروی عقل، اراده و اختیار گردانیده است و به حیث اشرف مخلوقات و خلیفه (نایب و امانتدار) از جانب خویش بروی زمین تعیینش نموده است. برای اینکه او با اراده و اختیار خویش در زندگی به چنین مقام والا برسد و مسلمان بسر برد مسیر مشخص را درپیش گیرد تا سراجام برپاداری نظام خلافت (عدل) الهی و تأمین امن صلح جهانی نایل آید، ناگزیر است، که تسلیم قانون خدا یا اسلام (قانون انسان شدن و خلیفه خدا گردیدن) شود و به پیروی نمودن از آن بپردازد. به بیان دیگر انسان در جهت تأمین امن و صلح در زندگی فردی، اجتماعی و سپس به سطح جهانی وقتی نایل آمده می تواند، بطوریکه لازم است مومن و مسلمان باشد.

اینکه انسان چگونه مؤمن شده می تواند، مسأله ایست که آنرا می توان از معنی و مفهوم خود کلمه مؤمن دریافت. از آنجائیکه کلمه مؤمن از ریشه کلمه امن گرفته شده است، فلذا فرد انسان وقتی مؤمن پنداشته خواهد شد، به بطوریکه لازم است، روحاً جسماً و وجداناً امن یابد (صاحب ایمان گردد) این

ماين پاک، ماين پوهنه او ژغورنه ياد مرگ او ژوبلی څخه ژغورنه

له پاره په کاري دي تدبيرونو ته علاج ويل کيږي.

۲- هغه تدابير چه د پيښي نه وړاندي ورڅخه کار اخستل کيږي او د پيښي د پېښيدو څخه مخنيوی کوي او وقايوي ارزښت لري. له همدی تدبيرونو څخه په گټې اخيستو سره انسان د چاپيريال له ناوړه اغيزو څخه ساتل کيږي. او انساني ژوند سمه بڼه او پايښت پيدا کوي. د اسلام د سپېحلي دين له نظره انساني ژوند ته خورا اهميت ورکړل شوی دی په قرآن عظيم الشان کې هغه چاته چه په ناحقه د انساني ژوند له منځه تلو سبب گرځي د سختی جزا او هغه چاته چه د انسان د ژوند د ژغورلو سبب کيږي د زيات اجر ذکر شوی دی.

خدای پاک (ج) په دی هکله فرمایي (خوک چه ووژني کوم شخص بی له کوم بدلې او فساد څخه په ځمکه باندی، نو دا شخص (قاتل) په مثل دهغه چا دی لکه چه ده ټول خلک وژلی وي او هغه خوک چه د يو کس د ژوندي پاته کيدو سبب شی نو دده مثال دهغه چا دی چه د ټولو خلکو ژوند بی ژغورلی وي). المانده ۳۲ آية.

انسانان تل په دی لټه کې دي چی د ښه ژوند تيرولو او هوسانی په خاطر ځانته د ژوندانه اسانتياوي برابرې کړي. ژوند بی ښه وی، آرام وي او دوام ومومي. چه همدغه هدف ته د رسيدو لپاره له گټورو امکاناتو څخه استفاده کوي، مفيد وسايل په کار وېي او انساني حیات ته مضرو او خطرناکو عواملو څخه ځان ژغوري. هغه فکثرونه چه ژوند تهديدوي، دهغو د له منځه وړلو هڅه کوي ترڅو تری په آسان پاته شي. او کله چی د ورځني ژوندانه د له منځه تلو او متاثره کيدو کومه حادثه مېنځ ته راشي نو دهغی د اصلاح او علاج لپاره وسيلې لټوی او له مناسبو وسايلو څخه استفاده کوي. د مثال په توگه انسان د ناروغي څخه د بچ کيدو لپاره د ناروغي د عواملو لکه مکروبونو او نورو څخه ځان ژغوري او د ناروغيه کيدو په وخت کې يې علاج او داروکوي انسانان دچاپيريال د ناوړه اغېزوڅخه د ځان خوندي ساتلو لپاره دوه ډوله تدبيرونوڅخه کار اخلي.

۱- هغه تدبيرونه چه د پيښي نه وروسته د بيا جوړېدنې

د پندو ماينونو سوغات د بي گنا خلکو مرگ او ژوبله

١٠٠
 ١٠١
 ١٠٢
 ١٠٣
 ١٠٤
 ١٠٥
 ١٠٦
 ١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠

[illegible][illegible]

۱۰۰؟ ۹۹؟ ۹۸؟ ۹۷؟ ۹۶؟ ۹۵؟ ۹۴؟ ۹۳؟ ۹۲؟ ۹۱؟

[illegible][illegible][illegible][illegible]

وہی کہ وہاں پہلے ہی سے ہے ، اس کے لئے ، یہ کہ وہاں پہلے ہی سے ہے ،

دست امید برای نجات از ماین

کشور به خصوص در زمین های حاصلخیز جایجا شده اند. خیر اندیشان بشری برای نجات از این بلای مخوف راه های جسته اند تا این ماین ها کشف و خنثی گردند و نیز اهالی ده ها و قریه ها از موجودیت این ماین ها که به اشکال مختلف جهت از بین بردن انسان ساخته و پرداخته شده است آگاهی یابند.

پیر مرد به زمین اش می نگرست که اکنون جز گیاه های خود رو چیزی دیگری در آن نروئیده بود و ترکیده گی های زمین تفت زده اش روانش را می آزد.

او کسه آرزو داشت با دست های پرتوان و نیرومندیش زمین را شخم زند و آب دهد، اما در

کوتاه ترین لحظات يك روز تلخ فقط با صدای يك انفجار آرزوها و امید هایش همه بر باد رفت و همه هستی او از هم پاشیده شد. ماین يك نام و يك خاطره دردناکی برای پیر مرد بود و او می اندیشید که تا کدما مین روز هموطنانش قربانی این لاشخوارهای زشت خواهند بود و تاچی هنگام خون شان در کشتزارهای ماین بی موجب خواهد ریخت.

.... و آیا دستی روزنه

امید برای بیرون رفت از چنگال هراس ماین، خواهد

بود؟

موسسه خیریهء آگاهی و مصونیت از ماین را میتوان دستی برای بیرون رفت ازین هراس شمرد. کشور ما طی سالهای متمادی جنگ به يك انبار اسلحه مبدل گشته است که ماین ها جز این انبار میباشد و میلیون ها عدد ماین منفجر نشده زیر زمین کشور باستانی ما خفته است و در انتظار بلعیدن هزاران هزار هموطن ماست. این ماین ها در جریان جنگهای دو دهه اخیر در نقاط مختلف

دست های امید برای نجات از ماین

مؤسسه آگاهی و مصونیت از ماین نه تنها به منظور کشف و خنثی سازی ماین های انفجار ناشده خدمات خیریهء بشردوستانه را انجام میدهد بلکه با به معرض نمایش قرار دادن اشکال مختلف ماین ها به صورت تصویری هموطنان ما را آگاهی میدهد تا در برخورد با چنین اشکال ماین ها به آن نزدیک نشده و به تردی کمترین مرجع مسؤول اطلاع دهند تا نشود باز

د امان اړخ

دا يوه څرگنده خبره ده او يو عام حقيقت دی چې انسان د نفس لرونکی او يو ژوندی موجود دی. د ژوند کولو لپاره راز راز فعاليتونه سرته رسوي دغه فعاليتونه په مجموع کې د انسان د سلوک په نامه پېژندل کېږي هر انسان خپل سلوک د څرگندولو دڅرنگوالي په بنياد د محاکمې شخصيت خاوند بلل کېږي.

د انسان سلوک د جسمي، ذهني، جذباتي او اجتماعي اړخونو درلودونکي دي. له دې کبله د انسان په شخصيت کې همدغه اړخونه ليدل کېدای شي.

آيا تاسې په دې هلکه فکر کړی دی چې يو انسان څه وخت په شته توگه دخپل شخصيت د بيلابيلو اړخونو د غوښتنو سره سم ژوند کولی شي؟

د انسان شخصيت لومړنی غوښتنې د جسمي اړتياوو څخه پيل کېږي او ورو ورو نورو اړتياوو يعنې ذهني، جذباتي او اجتماعي اړتياوو سره سروکار پيداکوي.

يو شمير اړتياوې دجسم ډيرې ضروري اړتياوې دي لکه ، اکسيجن، خوراک، څښاک پوښاک او اوسيداک يا استوگنه، خوب او روغتيا ددغو اړتياوو دپوره کيدو پرته انسان په ژوندانه کې د ډيرو سختو ستونزو او حتی مرگ سره مخامخ کېږي.

د انسان د شخصيت نوری اړتياوې داسې دي چې دهغو د نه پوره کيدو له امله دانسان فعاليت، سلوک او شخصيت اغيزمن کېږي ولی د ژوندانه د سختو ستونزو يا مرگ سره نه مخامخ کېږي په دې اړتياوې کې بريالي توب، زده کړه، کار، دوستان ملگری درلودل او نورې ډير ارزښتناکې دي.

دانسان د فعاليت ، سلوک او شخصيت دغه ټولې غوښتنې په فردي توگه د اهميت وړ گڼل کېږي ولی هرکله چې انسان په فردي توگه ژوند نه کوي او په فردي توگه دهغه ژوند باندی بحث کول ډير ارزښت نه لري نو لازمه برېښي څو د انسان ژوند

په اجتماعي مفهوم سره تر کتنې لاندی ونيول شي په دې مفهوم سره انسان د ټولنې يو غړی دی. دده ټولې غوښتنې او اړتياوې د ټولنې سره اړيکې لري. ټولنه د انسانانو څخه جوړه شوې ده او کل هيڅ کله د خپل جز د معقولو غوښتنو نفی نه کوي بلکه د افرادو ممکنې غوښتنې دکل په بڼه څرگندېږي. له دې کبله ویلی شو چې دانسانانو، دټولنې کلي غوښتنې او اړتياوې ددوی د ژوندانه لپاره ډيری ضروري او حياتي گڼلی کېږي.

د انسانانو د ټولنې کلي غوښتنه څه ده او څنگه ترلاسه کېږي؟

پنځیې په ډاگه او څرگنده توگه وویل شي چې «امن» د انسانانو د ټولنې کلي غوښتنه ده.

او هغه وخت تامينداى شي خو د انسانى ژوندانه په لاره کې ټول خنډونه اوستونزى له مينځه يوړل شي.

نن روح امن له گټو اړخونو څخه د انسانانو نه بدلیدونکي يا، بې بدله، ستره او ارزښتناکه کلي غوښتنه او اړتيا ده، ځکه که امن نه وي نو د جنگ جگړو او بمونو، د چاودنو او لمبو د لوگيو له امله به د انسان لپاره د ساه ايستل هم گران وي.

که امن نه وي نو د کرنې او اقتصادي فعاليتونو د له مينځه تللو له امله به د خوراکى او نورو ضرورى څيزونو د پيدا کيدو په لاره کې ستونزى رامېنځ ته شي او له دې امله به د انسان ژوند د کړاونو سره مخ شي.

که امن نه وي نو دځمکې او هوا اوبه په دککرتيا له امله د انسانانو دحسولو ورپاتې نه شي.

که امن نه وي نو کلي اوږدانې به ويجاړ او په کنډوالو بدل

دماين پوهنې او ژغورنې پروگرام

غوړو شپېلۍ يې کڼې کڼې وې اوږې هم د غره د سر او پټېر څخه لاندې راښکته شوي وې او پخني ته يې ښه زور ورکړې ؤ.

د کليوالو يووالي جوړو، د پخني د پيل کيدو څخه وړاندې يې د سيند په غاړه لوڅې ښې ډيرې رپيلې وې. موږ دغه کلي ته سپايې داسې مهال ورغلو چې د لمر زرينو وړانگو د هسک له درغلو څخه د کوډلو او چونگړو انگرې ته سرونه وودنه کړې ؤ. دکلي جومات ته په ننوتلو مو زړونه د خوشحالي نه ډک شول، ماته دا خبره راپه زړه شوه چې (ماپه هوالتهولي ته خدای په ځمکه په لاس راکړې) ځکه ما سره دا فکر مندې وه چې په دې يخه پخني او تيز چکر کې به څوک څنگه له کورونو څخه راوځي. جومات ته دننه شو، ښه پوره گرم ؤ، کليوال په کښې څوک ناست او څوک ملاست ؤ ځيني ځوانانو پېل سره سرونه نيژدې کړي ؤ او

يويل سره په خبرو بوخت وو. موږ سلام وويلو، ډډو زړو تهرلو وعلېکم السلام وويلواو د روغې لپاره يې يو په بل پسې سرونه راپورته کړل موږ هم ژر

دسلواغې مياشت نوې بره شوي وه پخني ښه په زورکښي وه ددنگو غرونو سرونه د اوږو سپينو پټکو شملو لادنگ او ښکلي کړي وو، ددغه لوږو غرونو او دکابل د سيند ترمنځ د کابل جلال آباد د سړک په دواړو اړخونو او د کاکڅ په نوم سېسۍ کې يو ډېرکي ولس پروت دی. ددې کلي نېسمايې اوسېدونکي د خټو په کچه چونگړو او پاتې نيميايې د لوڅو په کوډلو کې استوگنه لري. په چونگړو کې کليوال اوپه کوډلو کې کښې کوچيان ژوند کوي.

په دې ورځ هم د کاکڅ په لاس چاودو او پښې اېلو ماشومانو ساړه او گردجن بادونه لگېدل او د کلي نور ځوانان او سېين ډيرې هم د سختې پخني له کبله له کار او کسبه وتلي وو او هر سړی د کلي لوی جومات ته ځان رسولي وو. له يوې خوا روژه وه د بلې خوا کليوالو چې دکلي جومات ښايسته گرم

کړې ؤ د ناستې او ارام لپاره هر کلي وال ته مناسب ښکارېده، ټوله شپه چې ورپسې دستور په مخ تورخادر غوړولي ؤ په بوگنونکي تروږمۍ او تياره شپې

کې تيزباد چلېدلې ؤ او د

پاتې په (۲۰)

مخ کې

شیرآغا دلفان دکاکڅ اوسېدونکي

دماين پوهنې او ژغورنې درونيز پروگرام له امله دخپلو تيرو کړنو پېچان ډک

د بشر خدمتگاران

مېن پاک مو چي له سيمې نه مېنونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

په داسې شاه زلميو آفرين وايي وطن
ددوي په کارنامو باندې تحسین وايي وطن
هم لاري پاکوي هم مسو کورونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

قدم قدم د ژوند کي مونږ ته اېښي د مرگ دام
دا مرگ لري کوي په وطن پالو شه سلام
دمرگ لومي شکوي هم بي دامونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

له خپله ژونده تير دي راکوي مونږ ته ژوندون
قربان له داسي ژونده چي لري دغه مضمون
هوايي پاکوي لمنې غرونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

چي چا ايښي مېنونه په غضب شه گرفتار
دا څرنګه وجدان دي چي کوي دغسي کار
چي اوس يې بشرپال مصيبتونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

چي لار شي په تول زړه موسونځي ته ماشومان
يا لار شي پوهنتون ته په تعليم مين ځوانان
ماين پاکان په ډيره بيه ډول ځايونه پاکوي
خپل ځان تېا کوي زمونږ غمونه پاکوي

فلک تش شو ستارونه

مونږ لانه ووځو تيارونه

د ظالم څپري خورمه

غيزمي تپ شو د نارونه

خلک بي څه له راته ښي

دنفان د زنځيرونه

خلک مي ولي مېرثا بولي

دهيواد دلورو غرونه

دا زما ملنگ جان سترګي

ځمکي تور لباس گزار کړ

په تمام جهان رڼا شوه

انگي مي دواړه شنه دي

څه بي رحمه زمانه شوه

سربازي زما پېشه ده

نن سبا به مي خلای خلاص کړي

زه ژوندي يم لا مړنه يم

خونړی سېلابه راشه!

هرگز وچي نه شوې نه نه

هره شپه مي راځي خوب کي

شېبدان د ادبونه

ملنگ جان

نو که زه ستاسی ددرس په قدر پوه نه شم بل به څوک پوه شی، که چیرته ما مخکی تاسی سره دا درس ویلای وای نو ما به ماینونه ولی راویستل او ولې به په دې حال کیدلم. په دې وخت کې یی ادبی دی معاف وی اوس خپل پرتوغاش هم ترلی نشم...

زه شیرآغا ته څیر شوم چه گورم چی په درس کی ناست ټول زده کوونکی د شیرآغا په لور گوری او هریو د ځان سره غوربړی او بوگنېږی، چی یوه ورځ به ته هم په دی حال اخته شی...

د داودشاه د کیسی په اوریدو د شیرآغا رنگ زړه شو په تیری ځایه غروراو زړه ورتیا پښتانه و، سریی ښکته اچولې و او په مخ یی د پښتانتیا نشی له ورايه ښکاریدی، یوه شبیه ځوړند سر ناست و او بیا ورو د جومات څخه بهر شو، زه هم ورپسی ورووتم او غږ می ورباندی وکړ، دا غږنه و لکه د تویک ډز، نابیره ژپړ رنگ هک پک ودرید او تروره یی مخ راواړولو او په ریښدلی آواز یی وویل، «څه وایی انجینر صاحب» ماورته دواړه لاسونه اوږده کړل او په مسکی خوله می ورته وویل «راځه په دی دالان کښی یو شبیه کښینو څو خبری درسره کوم. شیرآغا چی دسټی دجومات نه دالان ته راوتلی و داسی سترې معلومیده چی تا به ویل پاس د سرکندو بابا نه دکاکڅ پوری چارواغلولی وي.

ماورته په نرمه ژبه وویل چی زه درنه هسی څو پوښتنی کوم. مونږ دخبریه موسسی خلک یو، دچا سره بل څه کار نه لرو غواړو خلک د شر او فساد څخه وژغورو. په دی وخت کی یو بل ملگری یی هم له جومات څخه راووتلو، دی هم د هغه په لیدلو ډاډه شو او ماسره کښناستلو، ماتری وپوښتل «شیرآغا ته څوکلن یی؟ هغه وویل: «شل کلن یم».

دچا ځوی یی؟ هغه وویل: «دعبدالخالق».

پلار دی ژوندی دی؟ نهه (۹) کاله وړاندی وفات شوی چی زه به هغه وخت د بولس کالو وم.

دجنگ او انقلاب په دوران کی چیرته اوسیدلی؟ هغه

وویل: «د پښور د ناصرباغ په کمپ کی اوسیدم»

څومره تعلیم دی کوی؟ هغه وویل: تعلیم می ندی کړی (بیا یی وویل) کړی می دی خو هیڅ می ندی زده کړی. د څلورم ټولگي پوری ښوونځي ته تلم. پلار چی مړ شو بیا زه هم کډوال شوم او څه وخت وړاندی بیرته کلي ته راغلم. اوس څه کار کوي؟ هغه وویل: هیڅ کار نه لرم.

څومره ماینونه دی راایستلې دی؟ هغه وویل: ۱۵۰ دانې موزی ډوله مینونه او نور بیلا بیل ماینونه

ماورته وویل:

ښه شیر آغاځانه ته به دا کار بیا هم کوی؟ هغه غبرگ لاسونه غوړوونو ته ورنژدی کړل او ویی ویل «نه توبه ده نور به د ماینونو په لور نیژدی هم ورنه شم».

ماورته وویل: شیرآغا تانه خو ددرس په وخت کی پوښتنه وشوه چی ماینونو ته به لاس نه وروپی او تا وویل چی «زمونږ نور څه کار دی؟» نو اوس څنگه شو چی له دې کاره دې توبه وویستله؟ د کومی خبري اغیزه درباندي وشوه چی داسي توبه گار شوي؟

هغه په ځواب کی وویل کله چی تاسی د کندهار د ډاکتر شریف د کلي د داودشاه کیسه وکړه نو زه پوه شوم چی منگی هره ورځ نه ماتېږی او کله کله مات شی نو بیا جوړیدای نه شی. ماینونه هم ډیر خطرناک لوڅي او څیزونه دي دهغو سره زړه ورتیا د مرگ سره لویې کول دي زه اوس متوجه شوم پس له دې به هیڅکله ماینونو او ناچاوده مهماتو سره غرض ونه کوم زه به کوشش کوم چی نور خلک هم له دغو خطرونو څخه باخبر کړم اودهیواد له ټولو خلکو څخه هیله کوم چی ددغو خطرناکو ماینونو او ناچاوده مهماتو سره هیڅکله غرض ونه کړي، دتگ راتگ کار او فعالیت په بهیر کی تل دهغو د خطرونو او ضررونو څخه ځان او نور وژغوري.»

پای

ددغه مقصد لپاره د اومر خيريه موسسي دخپل تاسيس له وخته يو شمير خپروني خبری کړی دي چي په هغو کي دماين مجله يادولی شو کومه چی په ډېرو حساسو شېبو کي تاسيس شوي او په دي ډگر کي يي په زړه پوري مطبوعاتي خدمت تر سره کړي دي.

دادي په دي وروستيو وختونوکي د نوموړي مجلي دويم پړاو (امن) په نامه مجلي په خپرولو سره پيل شوي دي. چي انشاءالله د امن خوښوونکو مرستيالو خلکو په همکاري او منني سره به تل د خوريدلو او جنگ خپلو خلکو په فرهنگي خدمت بوخته وي.

لکه څرنگه چي ښکاره ده د هيواد او د هيوادڅخه د باندې ډله ايزو خبري خپرونو په بهير کي هم د اومر خيريه موسسي د فعاليتونو او هڅو په هکله وخت په وخت بيلابيل مطالب او معلومات خپريږي.

د ۱۹۹۷ کال په بهير کي د هيواد څخه بهر د The News, The Nation, Frontir Post او

وحدت ورځپاڼو په پاڼو کي د اومر خيريه موسسي د فعاليتونو په هکله مفصل معلومات او مطالب بيان شوي دي.

نوموړو ورځپاڼو ددي موسسي د رهبري هيئت او کارکوونکو د فعاليت، ليدنو کتنو او نورو خدمتونو معلومات په ډير سټ توگه چلولی.

په هيواد کي دننه هم وخت په وخت د همدې کار په بهير کي د جلال آباد، کابل، کندهار، هرات او ځيني نورو ښارونو ډله ايزو خبري خپرونو لکه، راډيو او اخبارونو (ننگرهار، طلوع افغان، اتفاق اسلام) د اومر خيريه موسسي د ساحوي دفترانو، د ماینونو د

پاکولو، ماین پوهني او ژغورني د ټيمونو او د مرکزي دفتر د رهبري هيئت د غړو د فعاليتونو، کار، ليدنو او کتنو په هکله په زړه پوري او گټور مطالب خپاره شوي دي.

برسيره په دي د بيلابيلو څانگو ديو شمير کارکوونکو له خوا هم وخت په وخت ددي موسسي د کار او فعاليت په برخه کي اغيزمن مطالب دخلکو دخبرتيا په منظور ډله ايزو خبري خپرونو ته ورکړل شوي دي. په دي ليکنو کي ددي موسسي د هدفونو په رڼا کي د ماینونو د پاکولو، د ماین پوهني او ژغورني دپروگرامونو د اهميت، ارزښت او لاس ته راوړنو په هکله معلومات وړاندي شوي دي.

ددي موسسي مشر محترم الحاج فضل کريم فضل په بيلابيلو وختونو کي يو شمير بهرنيو هيوادوالو ته سفرونه کړي دي، د نړيوالو او سيمه ايزو خبري خپرونو د ژورنالستانو له خوا ورسره مصاحبي شوي دي. داومر خيريه موسسي رئيس د ددي موسسي دکار، فعاليت او اهميت په هکله اغيزمن مطالب بيان کړي دي. چي وخت په وخت په بيلابيلو خپرونو کي خپاره شوي دي.

په دي توگه ددي موسسي د فعاليتونو او هڅو فرهنگي ارزښتونه په يو شمير خپرونو کي د څېړني لاندې نيول شوي دي. دا په هغه وخت کي دغه شان فرهنگي او انساني خدمت و چي يو شمير بي گناه افغانان يي له خطرونو څخه تر زياته حده پوري وژغورل شو.

PEACE EDUCATION MISSION

PEACE EDUCATION MISSION CONVOY
 TRAVELLING HERE AND THERE TIME BY TIME

PEACE IS LIKE AN OXYGEN
 FOR YOU AND ME EVERY ONE
 PEACE IS LIFE FOR YOU AND ME
 FOR EVERY ONE WHERE EVER TO BE

PEOPLE WITH THE POSITIVE ATTITUDE
 FRIENDLY AND HUMANITARIAN ATTITUDE
 HELPFUL AND CO-OPERATIVE ATTITUDE

PUTTING LOTS OF EFFORT
 MENTAL AND PHYSICAL EFFORT
 TRAINING PEOPLE REGARDING PEACE
 EDUCATION
 TO BUILD PEACE AND BRING
 RECONCILIATION
 HERE AND THERE THROUGHOUT OUT
 THE NATION

PEACE IS LIKE AN OXYGEN IN THE LIFE
 WHERE EVER IS NO PEACE THERE IS NO
 LIFE

PEACE EDUCATION MISSION CONVOY
 TRAVELLING HERE AND THERE TIME BY
 TIME

PROMOTING PEACE EDUCATION
 HERE AND THERE THROUGH OUT THE
 NATION

PEACE EDUCATION MISSION CONVOY
 CARRYING HEAVY LOAD TIME BY TIME
 CARRYING PACKAGES OF PEACE
 MESSAGES
 FROM THE CITY TO THE CITIES
 FROM THE VILLAGE TO VILLAGES
 ACCELERATING PEACE EDUCATION
 HERE AND THERE THROUGH OUT THE
 NATION

PEACE EDUCATION MISSION CONVOY
 TRAVELLING HERE AND THERE TIME BY
 TIME

CARRYING PEACE KNOWLEDGE AND
 SKILLS

MIME AND MAPPING SKILLS
 COMMUNICATION KNOWLEDGE AND
 SKILLS

NEGOTIATION KNOWLEDGE AND SKILLS
 ARBITRATION KNOWLEDGE AND SKILLS
 MEDIATION KNOWLEDGE AND SKILLS
 SEEKING THE CONFLICT CONTEXT
 SKILLS

ANALYSIS THE CONFLICT CONTEXT
 SKILLS

TRIANGLE ANALYSIS SKILLS

SQUARE ANALYSIS SKILLS
 PILLAR ANALYSIS SKILLS
 AND LEVELLING ANALYSIS SKILLS

TO ACCELERATE PEACE EDUCATION
 HERE AND THERE THROUGHOUT THE
 NATION

PEACE IS A GREAT POWER
 MAKE THE PEOPLE EMPOWER
 TO THINK AND DECIDE INDEPENDENTLY
 ORGANIZE AND EVALUATE FREELY
 TO PROMOTE RESPECTING THE HUMAN
 DIGNITY
 INTELLIGENTLY PRODUCTIVE ACTIVITIES

PEACE GIVEN US POWERFUL ENERGY
 TO HELP EACH OTHER CO-OPERATIVELY
 HELPING TO GROW WITH THE FEELING
 OF
 RESPONSIBILITY
 TOWARD HIM SELF AND THERE SOCIETY

PEACE EDUCATION PROVIDES US
 OPPORTUNITY
 TO GROW AS A USEFUL MEMBER OF
 SOCIETY
 TAKING ACTIVE PART IN MAKING
 DECISION
 THROUGH KNOWLEDGE AND SKILLS OF
 PEACE
 EDUCATION
 ACCELERATING RESPECT OF EQUAL
 RIGHT
 INDIVIDUAL AND PUBLIC RIGHT

PEACE EDUCATION ARISE OUR
 AWARENESS
 HELPFULNESS AND TRUST WORTHINESS
 DEVELOPING SELF HELP ACTIVITIES
 SELF-SUFFICIENT AND SELF-RELIANCE
 ACTIVITIES
 BRINING PEOPLE IN THE RING OF UNITY
 PRODUCTIVE LIFE AND PROSPERITY

PEACE IS LIKE WATER OF THE REVERE
 WHERE IT HAS LOTS OF BENEFICIARIES
 PEACE MISSION ARE ON THE WAY
 PEOPLE ARE WAITING ON THE WAY

IT WAS EFFECTIVELY TAUGHT
 BY SIMON FISHER IN SWAT
 MANAGED AND SUPPORTED BY NCA
 PARTICIPANTS WERE 22 INCLUDED A.A.A.
 A.A. AMOZGAR

Inshaallah this program will be more expanded with conformity of the Islamic traditions.

OMAR welfare organization, MEA female team along with observance of Islamic and Afghan tradition & culture of high values expand the MEA program for the Afghan females by having high education. They expand their training and awareness programs with effective methods of courses. It's worth mentioning that in our community the low standard of general knowledge and education caused many problems.

As the time goes on, these problems have been diminished by the tireless efforts of the staff and workers of the OMAR organization.

The health Ministry of Afghanistan is quite satisfied by the task done by OMAR's MEA program.

It has also requested OMAR to expand its program in health centers to save the lives of all the civilians particularly the females, children and the aged people. And to save them from Mines and UXOs disasters in every possible effective way.

The health ministry of Afghanistan has directed through a circulated letter all the health centers in Afghanistan to permit all the female staff for OMAR's MEA program to work without taking any ban on them.

And it permitted all the female workers of MEA program to expand this useful humanitarian and Islamic programs.

The OMAR organization is proud to say that the expansion of this program is effective saving the lives of many females and children.

At last, when defining the value of MEA program, we must also mention that the expansion of this program and teaching of the females and children about the dangers of Mines, is effective and useful for saving their lives.

In any case, we are all hopeful that the MEA female program will be able to save half the population of Afghanistan, particularly, the female and children from the dangers of mines and UXOs effectively in the light of humanitarian, Islamic and the Afghan traditions.

This program has been successfully promoted and OMAR's MEA program has also female master trainers who are training various people.

OMAR's MEA female program is a very essential one for the people.

Even now in many centers inside Afghanistan they are still educating women and girls about the types of mines and their dangers and avoidance program.

OMAR welfare organization including MEA, OMAR has promoted many necessary programmes for the women in the refugees & IDP camps & Since, the recent years, it has taken many necessary steps for the women in the MEA female programme has got a lot of successes.

OMAR welfare organization paid attention to these matters.

So, you have known that the MEA program is very essential.

It is worth mentioning that many persons are killed everyday by these mines. Particularly, females and children facing death and injuries. Women have always been facing injustice and unfairness due to their innocent nature and have always been kept away from their basic rights. The women are obliged to work in their houses as well as outside in the community. Whenever a woman becomes the victim of a mine, she can't perform and do her daily works. So, has to face a lot of problems.

Organization for Mine Clearance & Afghan Rehabilitation (OMAR)

Female Mine Education and Avoidance Training Program

Our purpose of this program has two aspects:

First: The OMAR welfare Organization expands the mine education and avoidance program among the civilians

bringing peace to our country. We hope to see a secure environment soon in the sky of our country.

One of the problems created by war is the problems of mines and UXOs which are lying as the death traps in our homes, buildings, springs, subways and in different parts of our country.

Second: The female master trainer and teachers perform their activities with high levels of education's feeling and responsibility. Our heavenly country- the heart of Asia-Afghanistan, is ruined and destroyed since two decades because of civil war.

OMAR Female MEA program pay special attention for children training.

The people of our country have faced a lot of problems and disasters. Some innocent people have lost their lives and most of them have been disabled. More than half of the population of our country moved to foreign countries, or have been internally displaced from their homelands due to the civil war. Even after two decades of war peaceful and secure environment seems to be dark.

There are a lot of problems and obstacles to

This blind enemy doesn't differentiate between the civilian and army, takes their lives and kills or disable them.

As it is, all victims of these death traps and blind enemies are females and children. These sacrifices are given by those people who have never taken part in the war especially female, children, and the aged people. According to the Afghan culture and Islamic laws, women are excused of every sort of wars, and attacks.

Even during the primary Islamic wars the women's job was always of nursing even the other side have never aggressed them. Even in the Afghan civil war the women's job was just limited to providing the necessary aids to the victims but were never attacked and aggressed by the other side. In the recent wars all the Islamic humanitarian and national laws have been trampled and women have also been made the victims of wars.

In these wars such dangerous items have been used that nobody is safe from them, like mines UXOs, booby traps and such other ammunitions.

Teams will expand this program to 460-460 people. So, in this manner Mine Education and Avoidance and approximate 145-460 people.

Then they will directly inform approximately 20780 more people about the dangers of mines, especially their families and in this manner the member of indirect CBMEA trainers will reach to

CBMEA program as community volunteers. teachers and these local teachers will be expanded These MEA teams will train 48 persons as local people will reach an approximate total of 315000. It is hoped that these people would expand the

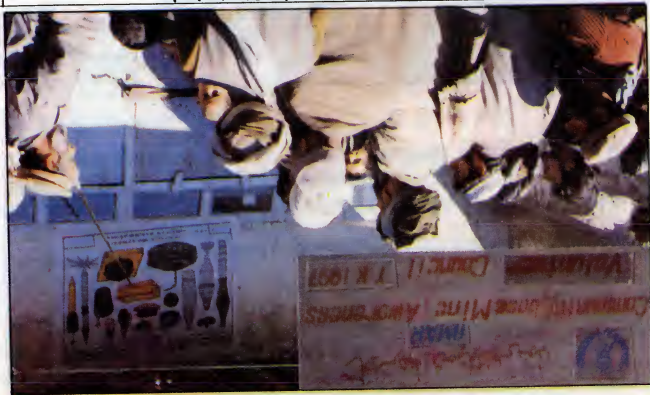
expanded to 45000 people. This program will be forwarded by five MEA teams and during this project, the program will be completed up to the end of this year.

This program is started as a pilot project in Kabul and Ghazni provinces in July which will be awareness advisers for more concentration. It has been sent to UNOCHA's office Mine its goals in the above mentioned provinces. form of Pilot project will be successful in achieving mentioned conditions which came into being in the OMAR's new program according to the above

First Kabul then Ghazni and Logar. For the research of this program training section consider it necessary to make a workshop in the form of Pilot projects in some limited provinces.

So, this condition once again made it necessary to have a review of this program and to do research, practically prove successful and fruitful.

CBMEA Program activity in Gargha District Laghman.

Along with this decided workshop, this program faced some geographical, logistic, political and administrative problems.

They decided that OMAR welfare organization and CBMEA program should have a single theoretical and practical policy and strategy, in there should not be any difference.

For the effectiveness of the CBMEA program they have taken the ideas of team members for the improvement of this program and made the matter understandable to them.

In the month of January, and especially in the month of April, OMAR's mine education and avoidance branch discussed as much about the standard of education and upgrading of MEA

But still there are some problems and these problems are due to the fact that OMAR welfare organization CBMEA program started a wide variety of activities with limited resources.

suburbs and surrounding areas.

CBMEA education and awareness program in the community volunteer person completed the authorized and key person in CBMEA as the the 7 provinces, the organizing community, successes and expansion of this program in most of the program in effect.

They had a close view of the possibility of bringing leaders of these volunteers. They initiated a discussions with teachers and the and observed their work and activities, and They above convened the community volunteers

in the mentioned provinces. Khist. They also assessed CBMEA program in Laghman, Kabul, Kandahar, Helmand, Herat and and Mine clearance activities in Jalalabad, assessed and checked OMAR site offices, MEA General Supervisor. This delegation monitored Sher Khan Roshien Training Officer, W. Hadwari OMAR, Zakaria Payab Operation Officer, A. Prof. Fazel Director of Hajj Fazel Karim

consisted of the following persons:

The delegation consisted of the

delegation. The delegation consisted of the

evaluation and monitoring and

quarter authorized and OMAR's head

advisors, and program managers

UNOCHA once again have been identified by

These problems once again have been identified by

But still there are some problems which had not

inside the country. But still there are some problems

and expanding this program part in forwarding

volunteers and some welfare people look an active

In most of the villages and districts CBMEA organized volunteer councils and community

Organization for Mine clearance and Afghan Rehabilitation

Community based Mine Education and Avoidance Program CBMEA

This organization started its welfare program by the name of OMA in year 1990. From the time of its establishment the organization expanded the program of mine and UXO's awareness among the refugee camps and later inside Afghanistan.

From the beginning, OMAR paid attention towards CBMEA program and also trained some patriotic people as local teachers in different parts of our country who (LTs) took an active part in expansion of this program. OMAR's MEA program originally is a community based program which from one side directly expand the program among the male, females and children and from other side encourage them to expand the program among their families. Also by this program, some influential community people, school teachers, Mosque's Imams, Health workers and community elders in

districts and villages specifically tried to expand the program independently in their own areas. In the past few years reduction of international aids towards Afghanistan's reconstruction and rehabilitation and also returning of returnees to their home town. Once again it was necessary to expand the program of CBMEA in an effective and vast way.

OMAR welfare organization once again started practically the CBMEA program from August 1994 and took active part in it. We should say that for the finishing of mines and UXO's dangers along with mine clearance program OMAR organization paid an attention towards MEA program also.

OMAR made a long term plan for the success of CBMEA but it will bring its fruit only when the community and the authority took an active and vast part in this program.

According to Afghan and Islamic culture and

tradition, which are mentioned in first volume of AMN magazine. OMAR Organization was hopeful that this program will reduce the mine dangers but unfortunately due to the community backwardness in socio-Economic and administrative system the impact of the program wasn't so as it was expected.

So in Jan. 1997 once again this program was

Community Volunteers express their interest and support with OMAR CBMEA program

revised and OMAR tried to improve its quality and decrease the quantity in different areas.

And also tried to implement CBMEA program according to the country conditions and to find the ability of doing it practically and expand it.

These reasons and changes came into being at the time of practice, so, we couldn't get the chance to publish in the first volume of AMN.

Now we are in 2nd volume.

One thing, which we can say with full confidence, is that Afghan people in different areas with their abilities take interest in expansion of this program, and show their full cooperation according to Islamic and Afghan tradition and culture.

Due to the last two decades of war in Afghanistan, social and economical system was destroyed, and the active part of people and their interest are not on the scale as it was possible and expected.

OMAR Mine Education and Avoidance Sports tournament

there is the shortage of sports grounds in this area. because people can not wonder easily due to mines and unexploded ordnance (UXOs) scattered across the county.

War-torn Afghanistan is one of the top three most land-mine infested countries, of which the victims are not the armed soldiers but the innocent citizens.

Ten million land-mines remain scattered across Afghanistan today, that is nearly one mine for each Afghan. Kabul is the "world's most heavily mined capital city", according to an estimate. Almost half of the mined areas in Kabul lie in residential districts, and as many as ten million land-mines wait silently underneath and on soil for their unfortunate victims. Everyday Afghans mostly children, die as a result of their curiosity or injuries as they try to play with items looking like toys.

It is under these circumstances that Organization for Mine Clearance and Afghan Rehabilitation (OMAR) has begun its landmine education program, whose primary purpose is to reduce the number of injuries and death, among the residents of the Kabul city and throughout Afghanistan.

In the above picture we can easily judge that some of OMAR's officials had arranged a mine awareness program. An unexploded mine is the enemy of living people. And the purpose of OMAR is to avert the destruction of human beings. They tried with great effort to make the people aware that mine is a destructive weapon killing them.

Through the mine awareness program, they had also tried to educate people, that how they would identify a mined area. For example there are red coloured stones, they should avoid that area and they should notify the local authorities at once.

They had also arranged various kinds of games and sports when people came to watch these games, they found it a worthy occasion and then they began to explain their mine awareness program. OMAR's officials are trying through various sources to educate people to keep them away from the mines and other unexploded destructive ordinances.

In the war-torn Afghanistan, people are confused and are passing through mental tension. Because of the day-to-day war, their lives had become great burden for themselves. As Afghanistan, is in the list of heavily mined countries,

The OMAR Mine Education & avoidance staff educating people about the destruction of mines and UXOs during sport tournament

Organization for Mine Clearance and Afghan Rehabilitation (OMAR) is trying to decrease people's confusion and mental tension. Now it found it worthy to decrease their mental tension through games & sports. For this purpose they had sponsored various games such as volleyball, football, wrestling and basketball. The picture below shows that they had arranged a volleyball tournament. Sport is one of the main sources for making disciplined society and to create brotherhood and friendship among the people. Through sports we can bring people close to each other. In the games, the players are playing like the members of a single family, and it is the

Volleyball players wore the shirts of silk-screen participating in a tournament sponsored by OMAR MFA items.

purpose of OMAR to create brotherhood among people and to decrease their mental tension and confusion.

OMAR HEALTH CLINIC ACTIVITIES IN HERAT, KANDAHAR AND KABUL PROVINCES

OMAR's Field Medical Unit (OMAR-FMU) comprising of one Afghan doctor (MD) and one paramedic, was formed chiefly to provide backup emergency services in the field. The unit has also provided care to OMAR personnel and local populations in Herat province. Each demining team is accompanied by two paramedics and a well-equipped ambulance on-site for emergencies.

The ambulances have bilateral radio contact which facilitates field staff contact with OMAR headquarters. OMAR medical personnel run a clinic six days in a week (Saturday through Thursday) in Herat where all OMAR personnel, as well as local men women and children are examined and treated. Prescribed medicine is also distributed to the patients free of charges. In Herat province, the majority of the cases encountered were: Enteric fever, Bronchitis, Conjunctivitis, Gastro-enteritis, Amoebiasis and Dysentery. Most of the cases encountered were treated in the clinic and more serious cases were referred to the nearest hospitals.

OMAR employed a doctor for two de-mining teams working in Kabul and Kandahar provinces to provide emergency medical services for OMAR demining personnel as well as for the local civilians.

The majority of the cases encountered in the clinic in Kandahar province include Typhoid, Malaria, Leishmania, Dysentery and flu. Most of the cases were treated at the clinic and more serious cases were referred to the nearest hospitals.

During the reporting period, a total number of 6,519 patients were examined and treated in Kabul, Kandahar and Herat provinces. The figure consisted 890 local men, 2,381 women, 1,839 children, 983 OMAR de-miners, and 426 admin. Staff.

OMAR UPDATE INFORMATION

(1st January - 30th September 1997)

Mine Clearance	Area Cleared	Battle Area Cleared 680,7667 Sqm		General Area Cleared 3,157,866 Sqm	
	Devices Destroyed	AT 95	AP 3,976	UXO 12,686	Fragment 1,065,833
Mine Awareness	Number of People Trained	Male 79,271	Female 62,162	Children 237,722	Total 379,439
Health Services	Number of Beneficiaries	OMAR Deminers 983	OMAR Admin. Staff 426	Local Male 890	Local Female & Children 4,220

Let's bring an end to the mine catastrophe in order to save the life of innocent people all over the world, and in war affected Afghanistan.

(OMAR founding member of ACBL)

Impact of Demining on Civilian:

Due to the presence of land-mines in the area, the people were unable to rebuild their houses, repair irrigation systems and use their land for agricultural purposes. We were urged by the inhabitants of the areas to perform mine clearance operations. If the land is free of mines and used for agricultural purposes, it is estimated that one acre land returns Af\$ 9,000,000 income to the farmers at harvest.

Ever since our demining teams commenced their operations in the above areas, all the inhabitants including farmers have confidently carried out their daily activities, because some of the areas are totally cleared of land-mines.

During the operations, our demining teams were honoured by the civilians and the local authorities for their hard work and excellent performance.

A great number of people were benefited as parts of the area were totally cleared of land-mines.

Inhabitants of the cleared areas have confidently started rehabilitation of their houses, farming, gardening and some other peaceful purposes. As a whole (48) tasks have successfully been completed during the reporting period.

Beneficiaries:

Due to the secure situation a great number of people, both refugees and internally Displaced Persons (IDPs) are expected to return to their homes.

Incident:

OMAR has the least incident, during the reporting period, however three deminers fell victim to land-mines while working in the minefields which are stated as under:

■ Ahmad Shah s/o Mohammad Amin deminers of Team B, received minor injuries by an anti-personnel (PMN) mine explosion while prodding in a minefield in Farah.

■ Abdul Hakim s/o Mohammad Rahim deminer of team H, received injuries in his right hand's middle finger and both little and ring fingers were cut off by the explosion of anti-personnel (PMN) mine while prodding in a minefield in Kabul.

■ Noor Mohammad s/o Mir Del deminer of team G, received minor injuries while pulling an anti-personnel (POMZ) mine in a minefield in Kabul.

In Afghanistan:

- Everyday 10 - 12 civilian fall victim to land-mines.
- More than 400,000 people have been disabled by land-mines.
- Over 30% of the victims are children.
- More than 850 million SQM of area has been contaminated by land-mines.
- A total of 322 million SQM priority area is awaiting clearance.

OMAR mine education & avoidance program in Kabul.

- On 12th and 15th May 1997, two delegations from AMI, USA and UK visited OMAR mine education & avoidance program in Kabul.
- On 17th May 1997, a delegation from MED/AIR Switzerland, Holland and Germany visited OMAR mine education & avoidance program in Kabul.

Demining Activities:

During the past eighteen years Afghanistan was the battle field between the government and opposition forces. During this period the whole country received severe distractions and damages by rocket, tank and artillery attacks, bombardment, planted land-mines, and unexploded ordnances (UXOs). Most of the areas affected by mines are agricultural fields, irrigation canals and grazing areas. Mines have also been used in roads, residential and commercial areas.

In the recent two years, people rushed into Kabul, Kandahar and Herat provinces from refugee camps in Iran and Pakistan, wishing to restart normal lives. However, there was an emergency need for demining activities. A large number of civilians in Kabul, Kandahar and Herat provinces, especially children, youths and women have been admitted to public or International committee of the Red Cross (ICRC) Hospital daily due to severe injuries caused by land-mines and UXO scattered everywhere in the above provinces e.g. in schools, farms, footpaths, linking and main roads, etc.

Outstanding demining Activities:

In July 97, on request of ICRC in Herat our demining team defuse a booby trap. During the nine month operations OMAR's Demining activities in Kabul, Kandahar, Farah and Herat provinces are as follow:

grenade while ICRC personnel and UNOCHA operation officers were present on the spot. In August 97 the police department called our office in Herat that a small volks wagon parked in a crowded bazaar where thousands of people was doing business, was being loaded with bomb. Our demining team reached the spot and found out that beneath the oil tank of the vehicle some 50 kg TNT was technically fixed and was connected in the vehicles engine switch. the team could successfully neutralized the bomb. This way our demining team saved the lives of thousands of innocent Afghan civilians.

Operation:

OMAR's six demining teams (A, B, C, D, E, & F) were working in Herat city, Enjeel, Kohsan, Guzarah, Pashtoon Zarghun, Kushk, Zendajan districts of Herat province and in Anardara, Farahroad Balablook districts of Farah province.

Kandahar as a winter region, is a top priority area for mine clearance. OMAR has decided to deploy two demining teams (G & H) to Kandahar which were carrying out demining operation in Kabul city during the summer season. OMAR has sent both of the teams to Kandahar for demining purposes assuming hardships on the way to Kandahar province, to help and rescue the innocent people whose lives are under the threat of land-mines and UXO. Meanwhile Kabul as a summer region, there had been an urgent need for demining operations to be mounted. OMAR administration felt the need to send two demining teams to Kabul. After reaching Kabul city both teams were deployed to Shah Shahed. They commenced mine clearance operations on 1st April 1997 and are still working there.

They worked on three tasks in irrigation and grazing areas and successfully completed them.

Province	AT	AP	UXO	Fragment	BAC (sqm)	Area cleared (sqm)
Kabul	69	1,185	32	450,116	0	246,417
Kandahar	0	244	35	130,527	0	171,508
Herat	18	740	2,361	522,988	5,577,481	2,054,256
Farah	11	622	8,410	289,23	1,230,186	654,688
Total:	98	2,791	10,846	123,255.4	6,807,667	3,126,869

As a result (48) demining tasks (one task in Kabul, five in Kandahar, 9 in Farah and 33 in Herat) were successfully completed. In addition our demining teams worked on Battle Area and cleared one task in Herat for IDPs and four tasks in Farah province.

teams in Herat and Kabul provinces in March, April and May 1997.

■ OMAR Operation Officer and mine education & avoidance training officer conducted monitoring on mine clearance teams activities in Kabul, Kandahar and Herat. Also they monitored two times in March and September 1997 mine education and avoidance program teams in Laghman, Pakia, Helmand, Ghazni, Pakia, Kandahar, Herat, Kabul and Jalalabad have monitored OMAR mine education and mine clearance teams during the reporting period in different regions of Afghanistan.

Visitors:

■ In August 1997 Novib advisor Mr. Macgrath monitored and assessed MEA activities in Kabul, Herat and Jalalabad. ■ On 24th February, 1997 Mrs. Brigitte, Program Officer, UNOCHA visited OMAR mine education & avoidance teams in Kabul. ■ On 6th April 1997 BBC drama team (New life & New home) visited mine education & avoidance classes in Kabul. The team was lead by Sheren Sultan, who in the meantime had an interview with Mr. Fazel Karim Fazel, Director of OMAR. The team was well briefed about OMAR activities in Kabul City. TEUN VOETEN and Inn Woodmansey medical officer MSF, visited mine education & avoidance program's activities in Kabul and Kandahar. ■ On 3rd May 1997, a delegation from ACF, France consisting of six people visited

OMAR Deminers are ready to serve their people with high morale and discipline.

Monitoring:

McMaster University of Ontario, Canada, directors of demining NGOs and representative of some other local and international NGOs participated and some of them presented their valuable speeches regarding mine victim data collection and project management.

On 23 - 24 April & 6 - 7 July 1997 two upgrading workshops for OMAR mine education & avoidance supervisors and master trainer took place in OMAR headquarters. Peshawar, in which all mine education team members participated. In these workshops curriculum for different categories of trainees, establishment of community-based mine education volunteer, the matter of reporting were discussed and important decisions were made for the betterment of the MEA program implementation.

■ On 19th February 1997, Hilary Riggs, Mine Awareness advisor UNOCHA, Islamabad. ■ On 11th March 1997, Mr. Assalati Operation Officer of UNOCHA, Kandahar monitored OMAR mine education & avoidance teams in Kabul. ■ On 25th March 1997, Mr. Mohammed Umar Jalali, Field Assistant officer UNOCHA, Kandahar has monitored our mine education & avoidance team in Kandahar and sent an appreciation letter. ■ Mr. Iqba, program Officer, UNOCHA Islamabad has monitored mine education & avoidance teams in Kabul.

■ On 24 - 26 March 1997, Mr Bill van Ree, Program Manager, UNOCHA Islamabad monitored mine education & avoidance teams in Kabul. ■ Mr. Fazel Karim Fazel Director of OMAR monitored mine education and mine clearance

female, 237722 children and 284 international NGOs' staff were directly trained by MEA program. An enough amount of training materials such as mine, visual notebooks, silk-screens, posters, brochures and Mine ID books were distributed among trainees at the end of MEA courses.

Five sign-boards were erected, one in the center of Nadi Ali district, one in Hazar Joft Bazaar, one in the center of Nawa, one on the bridge that separates Nimrooz and Helmand provinces and one at Jalalabad Airport. Two maps of Afghanistan were painted near Nangarhar Restaurant and outside of Red Crescent Society's building at Shisham Bagh of Jalalabad city. One map is also painted on out side wall of Torkham telecommunication department. Also in Kabul and Ghazni provinces, Mine models and related instructions and signs were painted in visible places.

CBMEA Program's Sustainable Development:

You know that OMAR in consideration with current situation is implementing CBMEA program in a new modified manner. It must be said that since January 1997 up to June 1997 a great number of V.Cs were established through this program in various provinces of Afghanistan. The number of these V.Cs reached to more than one hundred comprising of one thousand people.

Since, the regular collection of data from such a great number of V.Cs and monitoring their performance was quite difficult for MEA teams, therefore, this program was implemented in the form of pilot project by OMAR after mutual understanding with UNOCHA.

The implementation of the program has started in ward 1 and Bagrami district of Kabul province, and in center, Dehyak and Ander districts of Ghazni province in the months of July and August; the experimental result of which will be available by the end of year.

According to the new program, each MEA team after the consultation of general public select in every new location four persons who after a three days training workshop participate in direct training of MEA teams. After one month practical work with MEA teams, they expand this program as CBMEA in their respective areas. In this manner the program remains alive permanently in every location.

CBMEA Pilot Project Trainees Figures are as follows:

	Male	Female	Children	Total
Direct	4093	1467	18513	24073
Indrct.	595	452	1003	2050

Long-term Objectives:

- To expand similar operations to other mine affected areas.
- - To establish a follow up and supervision mechanism for the community volunteers to remain as sustainable educators in their communities.
- To integrate mine education & avoidance activities to local schools' curriculum and Imams' routine Islamic Education.

Project Feedback:

OMAR mine education & avoidance teams were honoured by authorities' councils and civilians during their missions in each part of the country.

Authorities of the respective areas have given letters of appreciation to our mine education & avoidance teams who worked in these areas. They have expressed their gratitude for OMAR mine education and avoidance personnel's hard work and dedication.

Project site authorities and government officials also appreciated mine education & avoidance activities in the country.

Exhibition:

Four exhibitions were held in January - March 1997 in Kandahar city, attended by Local and International NGOs representatives, journalists and local civilians.

Another exhibition was held in February 1997, in Nimroz (Common Afghan- Iranian Market) in which a great number of civilians participated and benefited, receiving briefings on dangers of mines and UXOs.

Similarly, this program was also exhibited in May - August 1997 in Lashkargah, Nad ali district of Helmand, Sharana district of Paktika, Teaching Training Center of Jalalabad city, Maiwand square of Kabul city, Kabul bus station of Ghanzni city, and was also broadcasted by Kabul Radio.

Workshops, Seminars and Meetings:

As previous years OMAR mine education & avoidance training section held an upgrading workshop for its supervisors and master trainers from 5 - 9 January 1997 at OMAR Headquarters in Peshawar. All of OMAR mine education & avoidance teams (male and female), field supervisors and master trainers were called from the field where OMAR has been carrying out mine education activities. In this workshop, a distinguished guest from

Organization for Mine Clearance and Afghan Rehabilitation (OMAR)

Mine Education & Mine Clearance

Activities Report

(January - September)

OMAR MHA Quick input exhibition at Kabul

Background:

Afghanistan ranks among the top three mine infested nations in the world. It is estimated that more than ten million land-mines remain scattered across the country today, laid during eighteen years of fighting.

There is evidence that new land-mines are being laid during the current conflicts between different sides.

Now among 356 districts in Afghanistan, 162 are affected by mines. Afghanistan is one of five countries declared by the

Mine Advisory Group (MAG) to be an emergency situation, based on the country's particularly high level of mine-

related casualties.

Despite the fact that over 2.7 million people have received briefings on the dangers of mines, a high number of casualties continue to be recorded by such agencies as the International Committee of the Red Cross (ICRC). The very high number of disabled Afghans are a living proof of the continuing danger posed by mines.

A national survey continued by Mine Clearance Planning Agency in 1993 indicated that every hour an incident takes place involving Afghan civilians. Half of the victims die and the remaining become disabled.

According to a survey, mines and Unexploded Ordnances (UXOs) remain the most cruel and indiscriminate obstacle to the return of life in Afghanistan. They will remain a significant hazard in many parts of the country for the years to come.

As such, there is a continuous need to educate people through well targeted mine education

and providing them with information about the dangers of mines and UXOs to reduce the number of accidents. In particular, those refugees returning from Iran and Pakistan will Internally Displaced Persons (IDPs) will continue to receive mine education briefings.

Mine Education & Avoidance:

OMAR has continued its mine education and avoidance programme, since the beginning of January 1997, which is actively carried out by MEA teams in the provinces of Kabul, Kandahar, Herat, Nangarhar, Mazar Sharif, Helmand, Logar, Pakia, Zabul, Nimroz, Khost, Laghman, IDPs camps inside Afghanistan, UNHCR Encashment Centers, IDPs transit centers and border crossing points.

Achievements of the OMAR during the reporting period (1st January to 30th September 1997) is as follows:
A total of 8513 Mine education and avoidance courses were undertaken, where a total of 379439 people, being 79271 male, 62162

Dialogue of PMN and OZM3 about Campaign to Ban Land Mine

OZM3 : My dear PMN , in these days you look very anxious .

PMN : Oh , yes my OZM3 brother. Don't you know that a very vast campaign is being launched against us?

OZM3: Really !What does it want to do?

PMN : Well , It encourages people all over the world to support financially and spiritually the struggle against us.

OZM3: Oh my gosh ! Who is going to mount such a campaign ?

PMN : Well, the whole world.

OZM3: No my dear , you shouldn't worry .We are supported by some strong nations. None will dare to do so.

PMN : No , believe me, the campaign will even be followed by a treaty being signed in Ottawa for our elimination.

OZM3: Oh.... !!! What should we do then?

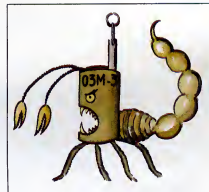
PMN : Look !We should consult the rest of our accomplices to speed up our activities till the last moment of our life.

OZM3: OK, then hurry up.???

PMN : But , bear in mind while taking the last breath of our life, we must not leave human beings unaffected.

OZM3: Well , I am afraid that after the Ottawa treaty we will totally be eradicated

PMN : Exactly , the situation is too bad and it seems that our business is being stopped.

Organization for Mine clearance and Afghan Rehabilitation (OMAR)

In this Vol.

Page	Sub.
1 - 2	Preface.....
3 - 8	Dev. of OMAR's Activities.....
9 - 10	Worldwide Peace.....
11 - 12	Mine clearance, Mine Education and Avoidance or Safety.....
13 - 14	Hopeful hand for Mines safety...
15 - 16	Need for Peace
17	What is our other Business?.....
18-19	Breeze of Literature
20-21	What is our
22 - 23	Importance of OMAR's activities
24	OMAR's Important News.....
1 - 6	OMAR's Activities Report.....
7	OMAR's MEA Sport Tournament.....
8 - 9	OMAR's CBMEA program.....
10 - 11	OMAR's Female MEA Program.....
12	Peace Education Mission.....

2nd Edition
Vol. April - Sep.97

Published by:
Organization for Mine
clearance & Afghan Reha-
bilitation (OMAR)

Editorial Board:
Founder & Editor in-Chief
Haji Fazel Karim Fazel
(Abdur-Rahimzai)

Staff Writers:
Prof. Dr. Zewaruddin Zewar
Dr. Gh. Dastageer Hazrati
Dr. Sayed Fazel Rabhani
Asst. Prof. Sher Khan Reshteen
Editor: Asst. Prof. S. K. Reshteen

Compose & Design
Engr. M.A. Jawad
Photo Reporter:
M. Hanif Aleem
Address:
H15, Opposit Tataran Park Phase I
Hayatabad Peshawar, Pakistan.
Mobile: (92) 0521 - 254148
Tel: 92- 0521 - 812084 , 814599

خبر تيا

بلو مون سلک سکرين د خپرونو نوی کارځای

د خپرولو په آسمان کې یو نوی نوم دا کارځای ستاسې د هر ډول فرمایشاتو په منلو ستاسې تصویرونه او لیکنې د ټکرانو، پلاستیک، کاغذ او سببې پرمخ په اسانو شرایطو په اعلیٰ او ډاډمنه توګه چاپ او خپروي. د خپلو فرمایشاتو په رالیزلو سره د خپرولو دې نوي کارځای ته پیاوړتیا وربخښی.

آگاهي

بلو مون سلک سکرين - دستگاه جديد چاپ و یک نام جديد در آسمان نشرات. این دستگاه جديد با پذیرش هر نوع فرمایشات، تصاویر و نوشته های شما را بروی تکه، پلاستیک، کاغذ و شیشه با شرایط سهل و چاپ اعلی و مطمئن در خدمت هموطنان قرار دارد. با ارسال فرمایشات تان این دستگاه جديد چاپ را تقویت بخشید.

ATTENTION

Blue Moon Silkscreen, a new publishing apparatus and a new name in the world of Publishing.

This new apparatus accepts any kind of your printing orders on cloth, plastic, paper and glass with a fair condition and an excellent quality.

H.No. 5-, Street No-1 , Khanjee Cheena, Jalalabad,
Afghanistan.
Phone: 2591

AMN Magazine

Second Edition - Second Vol. April, May, June, July, August and September 1997

*Organization for Mine clearance
and Afghan Rehabilitation
(OMAR)*

OMAR Mine clearance & Mine Education and Avoidance activities are glad tidings of safety